

Pre-fall från Sportmax.
Hos Mouche i Göteborg satsar
man på klassiska plagg som
varar säsong efter säsong. Med
lite styling och små medel kan
man dock ge dessa garderobs-
pärlor en modernare känsla.

Höstens HÅLLBARA STIL

FOTO: BETABRAND

MODEINDUSTRIN ÄR en av världens smutsigaste branscher. Den slukar mer naturresurser än vad jorden har. I augusti i år nådde vi dagen då alla naturresurser för 2016 redan använts. Samtidigt växer medelklassen i exempelvis Kina där suget efter nytt mode ökar. För att minska

ANNA BLOM

... är frilansjournalist i Stockholm och New York och Två Dagars modeskribent.

I framtiden spår trendanalytikerna att vi blandar nya klädinköp med att hyra, köpa second hand och låna av vänner. Hur ser en sådan garderob ut i höst? Två Dagars modeskribent Anna Blom tipsar om hur du fixar höstens tidlösa garderob.

TEXT ANNA BLOM

När H&M i våras meddelade sin långsiktiga vision att bli hundra procent cirkulära, var det på många sätt en fingervisning om vad som väntar i modebranschen. Att få produkter att cirkulera i ett flöde där de slutligen återvinns är något som fler och fler i modeindustrin strävar efter i dag. I alla fall de modemärken som vill fortsätta vara framgångsrika.

En cirkulär affärsmodell är, grovt förenklat, motsatsen till de senaste årtiondenas köp och släng-tanke där plagget en dag "tar slut". Nu erbjuds vi i stället produkter och material som är designade för att ha ett längre liv, eller mer än ett liv.

För att det ska lyckas fullt ut krävs att vi som shoppar också tänker till. Sällan använder vi kläderna så mycket som de faktiskt orkar med.

– Genom att använda dem dubbelt så länge skulle ju miljöpåverkan minskas med hälften, berättar Sandra Roos. Hon forskar inom miljö och energi i det svenska forskningsprogrammet *Mistra Future Fashion*.

**FÖR ATT MINSKA
MODETS NEGATIVA
MILJÖPÅVERKAN BEHÖVER
INDUSTRIN NU HITTA NYA,
SNÄLLARE SÄTT ATT
TILLVERKA KLÄDER.**

modets negativa miljöpåverkan behöver industrin nu hitta nya, snällare sätt att tillverka kläder. Nya material och mer avancerade återvinningsmetoder är några av vägarna dit.

Elin Frendberg, VD på Swedish Fashion Council, spår att vi i framtiden kommer att ha fler alternativ när vi shoppar.

– Förutom att köpa nytt kommer vi hyra, prenumerera, köpa second hand och låna av vänner, säger hon.

Ett sätt att få garanterat snurr på garderoben är att skapa en tidlös mix av plagg med flera användningsområden. Att de är enkla att kombinera och i bra kvalitet underlättar så att vi verkligen använder dem.

MEDIAPROFILEN Amanda Schulman tröttnade till slut på att ha oanvända plagg i garderoben. Lösningen för henne blev att sälja dem vidare på en secondhand-sajt som hon nu är delägare i.

Varför började du sälja dina kläder på Used By?

– För att jag blev bättre och bättre på att rensa ut de kläder som jag aldrig använde. Köp i fel storlek eller plagg som jag använt och inte riktigt behövde längre. Att det finns ett värde i att veta just vem som ägt plagget tidigare lockar också.

– Det finns en massa kvinnor på sajten som säljer sina kläder vars stil jag inspireras mycket av. Då är det ju superkul att shoppa i deras garderober.

SÅ HUR FIXAR du stilen med ett cirkulärt synsätt redan i höst? Själv drömmer jag mig bort inspirerad av Guccis rika mönstervärld, Valentinos sammetsklackar och syndigt romantiska spetsklänningar. Utmaningen blir att hitta liknande plagg utan att göra hål i plånboken. Ett tips är att gräva i secondhandbutikernas utbud av sammet och spets.

I övrigt satsar jag på tidlösa klassiker. Du hittar några av mina favoriter under rubriken "Så fixar du stilen". Ett sätt jag tycker förenklar för att bygga en smartare garderob är att planera ordentligt vad garderoben behöver uppdateras med, för att undvika dåliga impulsköp. I höst väljer jag att förnya med en svart utställd kostymbyxa med tungt fall och kanske en långklänning till väninnans 40-års fest i Madrid i oktober. Så där håller jag på och pusslar. Kommer det bli perfekt? Nej. Men övning ger förhoppningsvis färdighet.

I höst inspireras vi av öst. Rika juvelfärger och glittrande brokadtyger i metalliska toner är helt rätt, som här hos Gucci.

FOTO: COURTESY OF GUCCI

HÖSTENS STÖRSTA TRENDER

Den enda stilregeln värd att minnas är att de inte finns några regler! I höst framhävs den personliga stilen och det finns mycket att välja mellan.

Klassiska ytterplagg som dunjackor och herrinspirerade rockar syns, gärna överdimensionerade. Sammet är höstens trendigaste material. Det bubblar av mönster, gärna djurinspirerade. Vi tankar också inspiration från Asien, med mönster och silhuetter som för tankarna till Kina. En annan look är syndigt romantisk med skira svarta spetsar. För den vägade gäller rika juvelfärger och glittrande brokadtyger i metalliska toner. Den som vummar för det glammiga sjuttioalet satsar på en chic rockstil. Typsilhuetter för hösten är fladdrande långa klänningar och plagg med fjäderdetaljer.

En kollektion som fångar upp flera av de största hösttrenderna är Hedi Slimane i designerns sista kollektion för modehuset Saint Laurent. Den är en hyllning till Yves Saint Laurents designarv. Här syntes till exempel Le Smoking och en rad miniklänningar med åttioaletsinspirerade axlar som stod rätt upp i luften och midjor markerade med breda bälten.

Klassiker som jeansen är uppdaterade med roliga detaljer. Fjädrar och fransar är inslag som gäller i höst.

FOTO: MICHAEL KORS

Hedi Slimanes sista kollektion för modehuset Saint Laurent blev en hyllning till Yves Saint Laurents designarv.

FOTO: SAINT LAURENT

En gotiskt romantisk look med svarta, skira spetsar.

FOTO: VALENTINO

”Det är främst producenternas ansvar”

Hos Filippa K ser man hållbarhetstänk som något oundvikligt. Både industrin och konsumenterna tjänar på att värna miljön.

Elin Larsson, hållbarhetschef Filippa K

Borde det inte vara självklart att mode- märken inte ska smutsa ner vår miljö?

– Det borde vara självklart, och det är främst vi producenter av mode, inte konsumenterna, som måste ta ansvar. Konsumenternas makt ligger i vad de väljer att lägga sina pengar på, de kan och har påverkat en hel bransch. För att få till

ett slutet kretslopp måste alla delar i kedjan inkluderas, från design till kunder. Det vi gör nu är att se till att våra plagg får chansen till det långa liv de var skapade för och att de lämnas in för återvinning när de väl är utslitna. Vi för-

söker hjälpa kunden att ta hand om sina kläder på bästa sätt. Exempelvis genom att erbjuda plaggen möjligheten att få flera liv i vårt second hand-koncept och genom uthyrning.

Hur kommer det sig att ni hyr ut plagg?

– Uthyrning är ett väldigt bra alternativ till traditionell konsumtion. Det är ett sätt att hjälpa kunderna till en ”kurerad garderob”, alltså kläder som fungerar till allt, är lätta att kombinera med varandra och som håller över tid.

Vad innebär en cirkulär garderob?

– En mindre och smartare garderob av noggrant utvalda plagg som man tar hand om och vårdar. En garderob som kan förändras och uppdateras genom second handfynd, hyrda plagg, lånade plagg och ärvda plagg. Då hamnar kläderna aldrig i soporna, de antingen

säljs, ges vidare eller lämnas in för återvinning om plagget är utslitet.

Behöver vi hjälp med våra garderober?

– Myrorna gjorde nyligen en kundundersökning som visar att sju av tio svenskar bara använder hälften, eller mindre, av kläderna i garderoben. Dessutom var många missnöjda med sina kläder. Det visar att det finns behov för ett nytt garderobstänk och nya sätt att uppdatera den på.

Vilket är höstens viktigaste plagg?

– Jag försöker alltid att investera i något som håller länge. I höst finns det många fina kappor i kollektionen, bland annat vår Front runner-rock, som är framtagen för att vara så hållbar som möjligt.

ANNA BLOM

1. Boots, Filippa K, 3 100 kronor. | Filippa K, Södra Larmgatan 14.
2. Begagnad handväska från Chanel, från cirka 7 200 kronor. | Köpt på vestiairecollective.com
3. Rock "Front Runner", Filippa K, 5 100 kr. | Filippa K, Södra Larmgatan 14.
4. Jeans i återvunnen bomull (BCI), H&M, 399 kr. | [Slipps på hm.com](http://Slipps.på.hm.com) den 6 oktober.

5. Handkräm, H&M Conscious Beauty, 70 kr. | Hitta butik på hm.se
6. Tröja i "mulesingfri" ull, House of Dagmar, 1 495 kr. | Hitta butik på houseofdagmar.com
7. Smokingjacka i skrynkelfri polyester, Kerber, 2 900 kr. | Hitta butik på kerber.se

Priser och sortiment kan variera.

Whyreds herr-designer Jonas Bladmo föreslår i höst en skarpt skuren rock.

FOTO: WHYRED MAN

FOTO: ACNE STUDIOS

Säsongens palett är en mix av olika höstfärger, hos Acne syns exempelvis mörkt marinblått.

”Hållbarhet måste vara sexigt”

Hållbarhet måste vara roligt, hett och något som alla ser som självklart. Det tycker Nudies designchef Morgan Sundberg.

Morgan Sundberg, designchef Nudie Jeans

Hur ser du på modeindustrins utveckling mot ett mer hållbart tänk?

– Att vi tar ansvar i modeindustrin är positivt och en nödvändighet, både inom hållbarhet, arbetsvillkor och forskning. Samtidigt får vi inte glömma att det ska vara lustfyllt med kläder, det blir lätt lite präktigt när vi diskuterar hållbarhet.

Hållbarhet ska vara sexigt.

Hur jobbar Nudie med detta?

– Nudie Jeans har hundra procent ekologiska jeans, och är på god väg att nå målet även när det gäller övriga produkter. Problemet är att industrin i övrigt ligger efter. Forskningen ligger i framkant, men det tar lång tid för industrin att ställa om. När Maria Erixon som grundat Nudie bestämde sig för att vi skulle bli helt ekologiska så den största leverantören av tyg nej. Då bytte hon leverantör.

Vad har hållbarhetsarbetet inneburit konkret?

– Många tygleverantörer är inte helt ekologiska. När de gör våra tyger måste de städa ut hela fabriken, sedan tillverka våra tyger och sedan ta in vanlig produktion igen. Samma år som vi blev certifierade med miljömärkningen

Bra miljöval av Naturskyddsföreningen lanserade vi även våra Repair shops där du kan laga dina Nudie-jeans gratis. Kunderna får också 20 procents rabatt på nya jeans om de samtidigt lämnar in sina gamla.

Vad händer med de gamla jeansen?

– Antingen säljer vi dem, då lagas de av butikspersonalen i våra Repair Shops och säljs som secondhand. Eller så klipper vi sönder dem och återanvänder dem i nya produkter, som kepsar och väskor. Vi gör även tras mattor som bland annat tillverkas i Sverige.

Är Nudie Jeans produktion cirkulär?

– Vi är inte där än, men vi strävar efter att komma dit, tillsammans med våra leverantörer. Nudie Jeans är helt transparent, på vår hemsida kan du se var och hur våra produkter är tillverkade.

Vad gör du själv för att bidra?

– I min vardag försöker jag göra aktiva miljöval, från den mat jag äter och de produkter jag köper till hur jag transporterar mig. Jag köper få plagg men med attityd och i bra kvalitet, med en lång livslängd. Plagg som funkar i de flesta situationer. Jag gillar att leva livet högt och lågt. Som sagt, livet måste få vara lustfyllt och hållbarhet något som är hett, snarare än ett nödvändigt ont.

ANNA BLOM

90-talets retro-sportiga mönster är favoriter i höst, som här hos Michael Kors.

FOTO: MICHAEL KORS

SÅ FIXAR DU STILEN

Går att hyra i fyra dagar till 20 procent av priset.

1. "Steady Eddie Inky Dawn", Nudie Jeans, 1399 kr. | Nudie Jeans Repair Shop Vallgatan 15.
2. Handskar, Nudie Jeans, 999 kr. | Nudie Jeans Repair Shop, Vallgatan 15.
3. Stickad tröja, Filippa K, 3 300 kr. | Filippa K, Västra Hamngatan 24, Göteborg.

4. Parkas, Filippa K, 6 500 kr. | Filippa K, Västra Hamngatan 24.
5. Jeansskjorta i BCI-bomull och återvunnen bomull, H&M, 399 kr. | Släpps på hm.com den 6 oktober.
6. Beanie, Nudie Jeans, 399 kr. | Nudie Jeans Repair Shop Vallgatan 15.

Priser och sortiment kan variera.